Dialogmøte

Delrapport 1 av 4

Mat ernæring og måltidfellesskap for eldre

Stavanger

30. mai 2017

Leve hele livet
- en kvalitetsreform for eldre

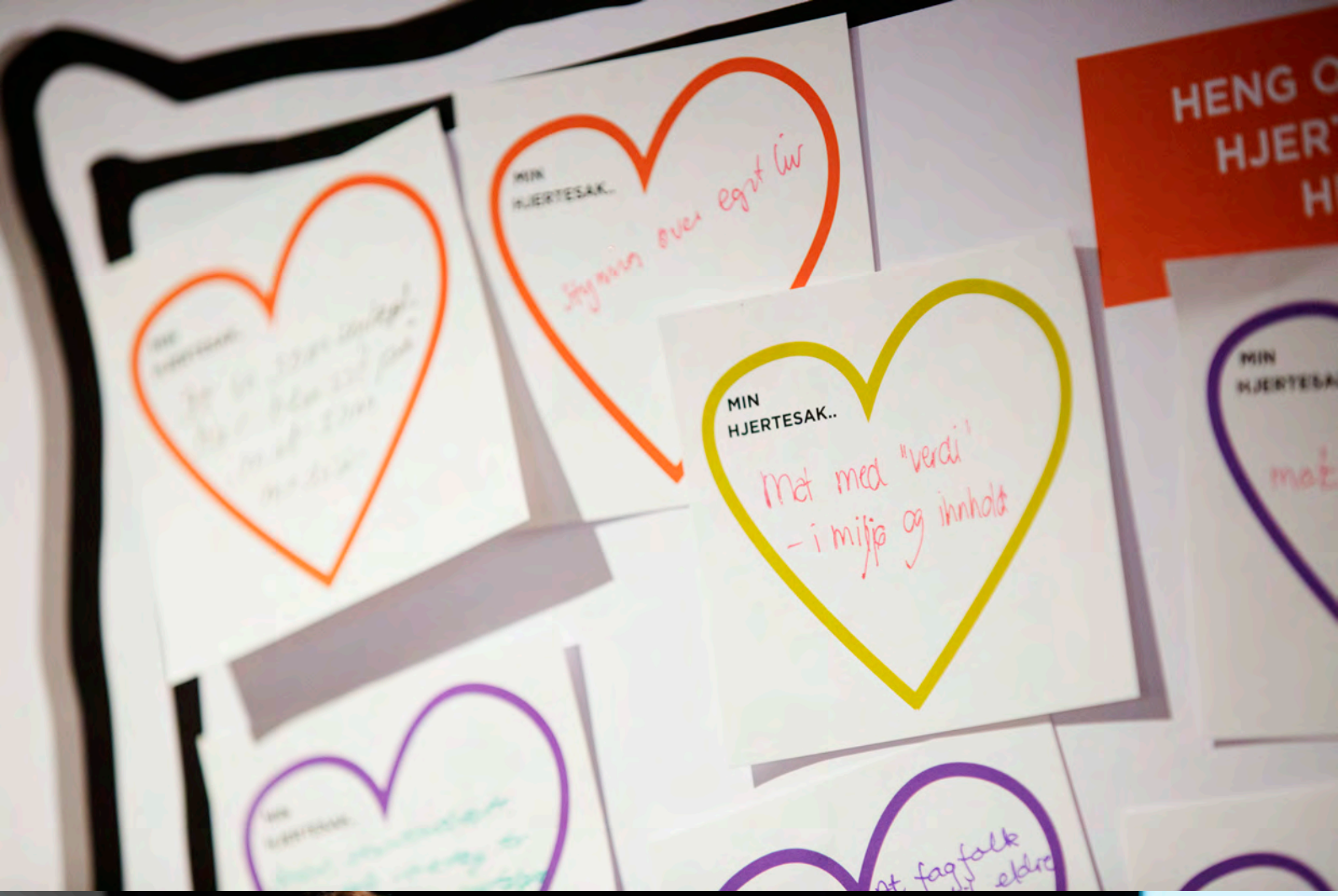
MIN
HJERTESAK..
Mat med "verdi"
– i miljø og innhold

God og sunn mat i passe porsjoner
Lage og levere mat
Felles matopplevelser
Drøm:
Problem:
Drøm:
ANSATTE UTEN DÅRLIG SAMVITTIGHET
Drøm

YOU CAN BE ANYTH
Astrid Rørvig

Innledning

> **– God morgen! Har du fått hjertesak-kort?**
> **– Nei, hva er det?**
> **– Et kort der du kan dele din hjertesak.**
> **– Å, takk! Jeg vil så gjerne bo et hyggelig sted, der jeg ikke trenger å lage mat og ikke må spise alene. Og så hadde det vært ...**

Engasjementet var stort allerede fra dørene åpnet på første dialogmøte i forarbeidet til eldrereformen Leve hele livet. Deltakerne strømmet på, mange før tiden. Sykepleiere, hjelpepleiere, ernæringsfysiologer, ledere, politikere, byråkrater, pårørende – og ikke minst: eldre selv.

Ved et bord sto helseministeren og snakket med en eldre dame om hva som var viktig for henne. Og snart ble han også flankert av finansministeren. To statsråder, to statssekretærer og i følge Bent Høie selv: De fleste som jobber med reformen Leve hele livet i Helse- og omsorgsdepartementet.

/ Gjør måltidet hellig igjen

På vei inn i salen ble deltakerne møtt av Halogens fasilitatorer, som hjalp dem å henge opp hjertesakene på store plansjer. Statssekretær Lisbeth Normann entret scenen, ønsket velkommen og introduserte helse- og omsorgsminister Bent Høie.

– Da jeg var liten, var det ingen bønn når mor kalte oss inn til middag. Måltidet var hellig, sa Høie på klingende rogalandsdialekt.

Statsråden var på hjemmebane i dobbel forstand, og snakket om kontrasten mellom måltidets status før og nå. I en travel hverdag er det lett å raske med seg en smoothie som man heller i seg på farten, i stedet for å sitte ned og ha et rolig måltid sammen med noen.

– Jeg mener vi bør gjøre måltidet hellig igjen, sa Høie.

Etter Høie fikk de fremmøtte høre fra Erlend Eliassen, kjøkkensjef ved Nygård sykehjem i Sandefjord kommune. Eliassen viste en rørende film om hvilken enorm effekt endringer i matserveringen på sykehjem kan ha. Hans mål er å skape magi i måltidet.

– Vi glemmer menneskene – det er den største feilen. Jeg må stadig overbevise andre om at menneskene faktisk er det viktigste, sa Eliassen.

Den karismatiske kjøkkensjefen var svært begeistret for å være til stede.

– Jeg har gledet meg sinnssykt til å komme hit. At dette møtet foregår er en seier for alle oss som jobber med dette – og for meg personlig. Det er stort at både helseministeren og finansministeren er her, understreket han.

Eliassens innlegg, fikk deltakerne høre hvordan det er å være pårørende til noen som trenger hjelp for å få i seg nok og riktig næring. Anne Grethe Sirevåg fortalte historien om hvordan hennes ektemann, som fikk diagnosen Alzheimer, gradvis klarte seg mindre og mindre selv, og til slutt levde på institusjon fram til han døde.

– Mat handler om å skape gode øyeblikk – uansett hvor pasienten er. Vi trenger ro rundt måltidet. Pleierne må ha nok tid til å kunne sette seg ned med pasientene. Når man medisinerer, heter det jo at medisinen ikke er gitt før den er tatt. Hvorfor gjelder ikke samme prinsipp når man gir pasienter mat?, spurte hun salen.

Gruppearbeid: Kartlegging, eksempler og løsningsforslag

/ Sanselig og praktisk: Problemer, idéer og drømmer tar form

Dermed var arbeidet i gang. Designer Jonathan Romm fra Halogen inntok scenen for å lede gruppearbeidet. Deltakerne var plassert på elleve forskjellige grupper, med passende navn for anledningen:

- Asparges
- Bacon
- Brunost
- Banan
- Brokkoli
- Iskrem
- Jordbær
- Kjøttkaker
- Napoleonskake
- Taco
- Vaffel

Hvert bord hadde omtrent åtte deltakere, en referent og en bordleder som skulle fungere som ordstyrer.

Etter at Romm hadde ledet de ivrige fremmøtte gjennom en oppvarmingsøvelse, der deltakerne presenterte seg selv og sin favorittmat for sin gruppe, fikk bordene utdelt små poser med forskjellig innhold. Oppgaven var å gjenkjenne duften til forskjellige krydder og matvarer. Hensikten var å illustrere at mat handler om sanselige opplevelser – ikke bare praktiske anliggende og logistikk.

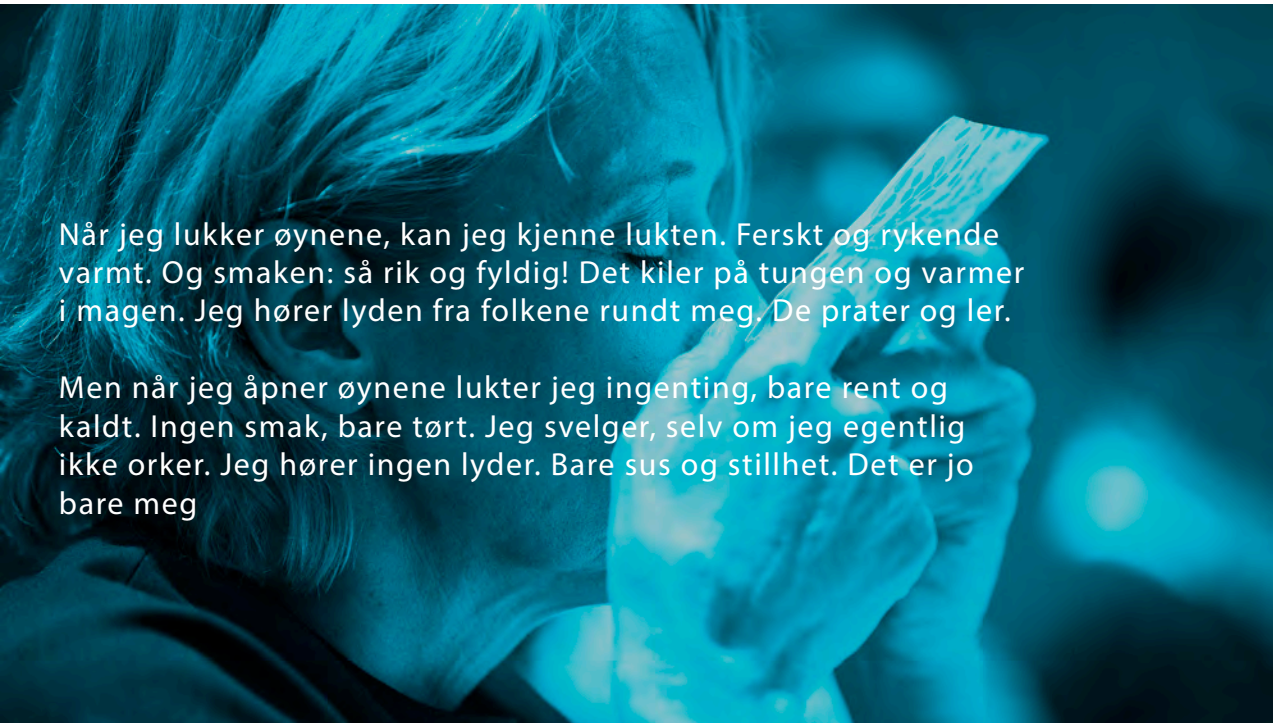

Deretter begynte arbeidet med å beskrive behov, adressere problemer og foreslå løsninger.

Målene for gruppearbeidet var:
1. Kartlegge problemer, behov og drømmer
2. Dele gode eksempler
3. Foreslå løsninger, tiltak og ideer

I tillegg til at Jonathan Romm fasiliterte fra scenen, hadde Halogen flere designere på plass i rommet. De sirkulerte fra bord til bord, bisto bordlederne og svarte på spørsmål fra deltakerne.

/ Oppgave 1: Hva er viktig for deg?

Deltakerne beskrev tematikker som var viktig på dem på tre forskjellige typer kort, utfra om de beskrev et problem, et behov eller en drøm. Deretter delte de med de andre i gruppen, og fordelte lappene i tre kategorier:

- Lage og levere mat
- God og sunn mat i passe porsjoner
- Felles matopplevelser

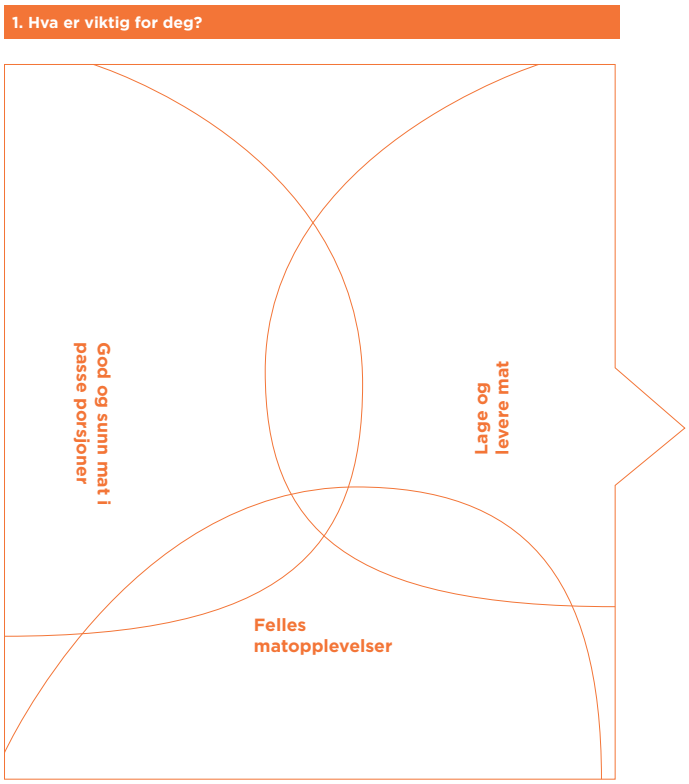

Etter at lappene var plassert, valgte deltakerne ut sine favoritter og tegnet et hjerte på de tre problemene de mente var viktigst å prioritere. Deretter gjorde de samme øvelse med sine favorittbehov og -drømmer.

Etter at alle deltakerne hadde rangert lappene som var viktigst for seg, talte gruppen opp antall hjerter på de forskjellige lappene, og valgte ut gruppens viktigste problem, behov og drøm.

/ Oppgave 2: Forslag til løsninger, tiltak og ideer

– Det er vanskelig å bryte gjennom slikt engasjement, sa Jonathan Romm fra scenen.

Iveren og arbeidslysten var så stor, at det tok lang tid før Romm hadde alles oppmerksomhet. Dette mønsteret skulle gjenta seg gjennom hele dagen – mange hadde så mye på hjertet at de nesten ikke var plass til beskjeder og pauser.

I den neste oppgaven plasserte gruppene sitt utvalgte behov, problem og drøm på del to av bordduken. Den videre jobben handlet om å finne fram til eksempler på og årsaker til det utvalgte problemet, for så å skrive dem ned på gule lapper og klistre dem på bordduken.

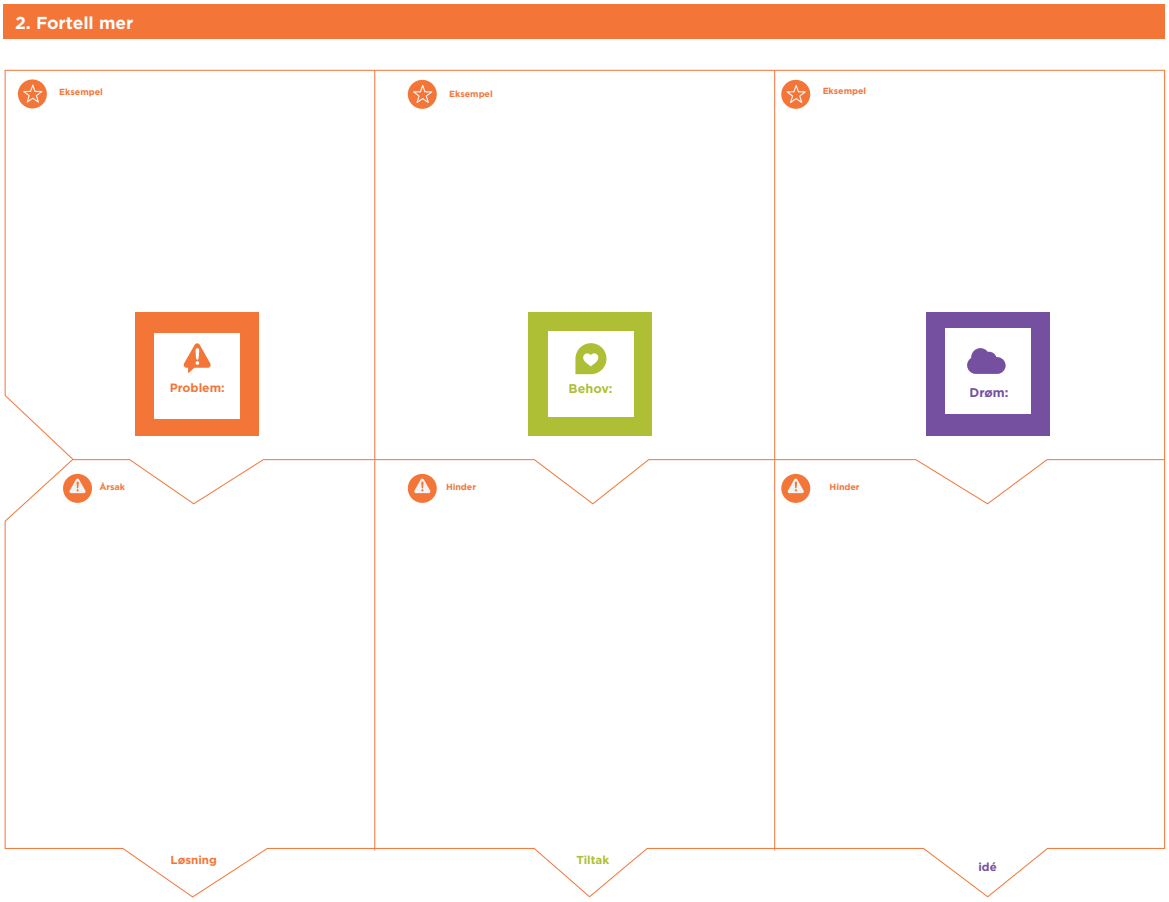

Deretter diskuterte gruppen forskjellige løsningsforslag. Etter en kort diskusjon, beskrev gruppen sitt forslag til løsning på et løsningsark.

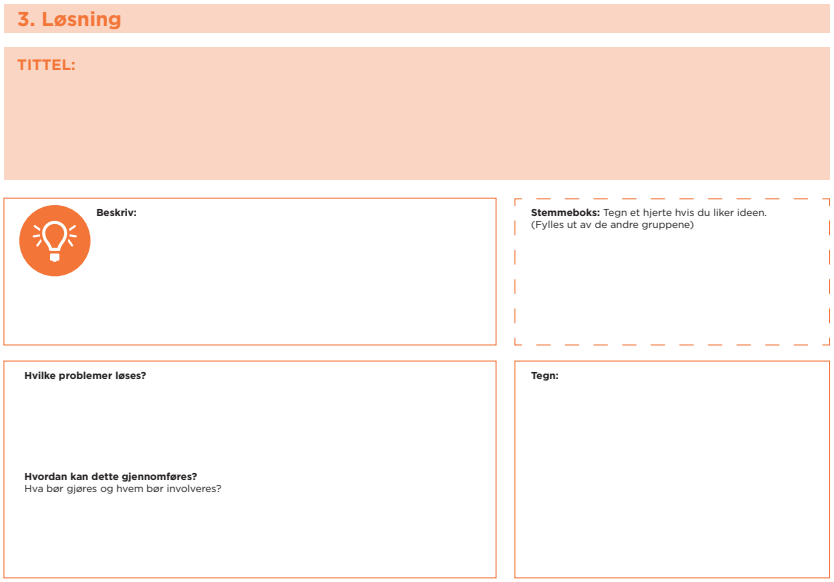

> "– Tegn en glad laks!
> – Ja, og en akevitt!"

Etter at de var ferdig med løsningen på sitt utvalgte problem, gjorde de samme øvelse med gruppens utvalgte behov. Da eksempler og hindringer var på plass, laget de et **tiltaksark** der de beskrev sitt forslag til tiltak.

Til sist tok de for seg gruppens utvalgte drøm etter samme metode. Først beskrev de eksempler på hva drømmen kunne gå ut på, og hvilke hindringer som sto i veien for den, før de beskrev gruppens drømmeide på et **idéark**.

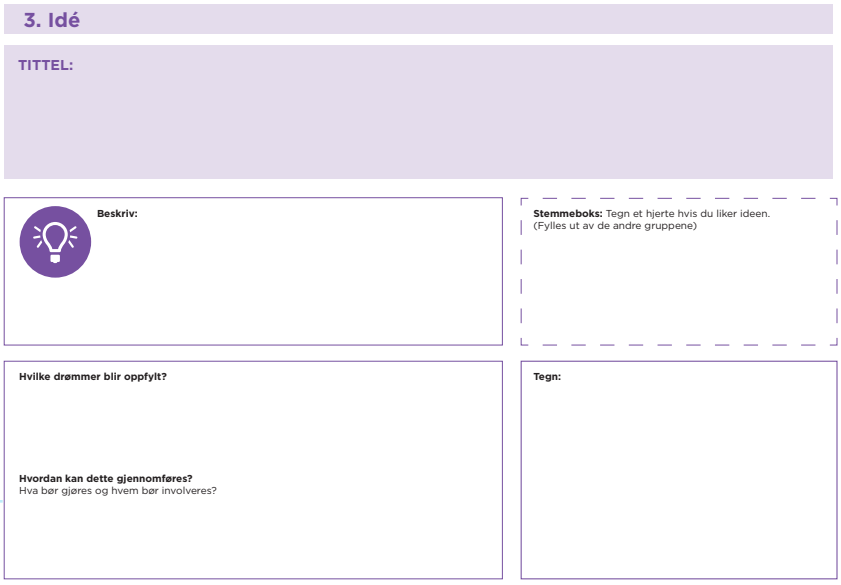

/ Oppgave 3: Deling og vekting

Siste øvelse på dialogmøtet var presentasjon av gruppens idéer. Hver bordleder presenterte gruppenes løsningsark, tiltaksark og idéark i plenum. De ulike forslagene høstet både applaus og jubel, og skapte så stor entusiasme at gjennomgangen var i ferd med å spise av finansministerens tid – hennes tale var nemlig neste post på programmet.

Ved dagens begynnelse hadde hver deltaker fått en penn med sitt navn på. Pennene hadde forskjellige farger, etter hvilken rolle deltakeren hadde i møtet:

Blå: Bruker/pårørende/eldreråd/pasientorganisasjon
Grønn: Ansatt i kommune
Svart: Leder i kommune – administrativ/politisk
Lilla: Fag- og forskningsmiljø
Oransje: Frivillige og ideelle organisasjoner
Rød: Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

På den måten kunne designerne se hvem som hadde skrevet hva – både på problem-, drømme- og behovskortene og på hjertesak-kortene. I tillegg kunne alle deltakerne tegne hjerter på de løsningene, tiltakene og ideene de likte best på vei ut. Dermed kunne designere se hvilke grupper som vektet hvilke forslag tyngst.

/ Viktig å legge liv til årene, ikke bare år til livene

Finansminister Siv Jensen avsluttet det hele med en tale der hun beskrev god mat og riktig ernæring som helt grunnleggende for god livskvalitet.

– Det er ikke lenger så oppsiktsvekkende å bli 100 år gammel. Det er ganske vanlig. Da er det viktig å legge liv til årene, ikke bare år til livene. Gjennom dialog skal vi finne frem til de beste løsningene, sa Jensen fra talerstolen, før hun takket alle de oppmøtte for at de ville bruke tiden deres for å bidra i arbeidet.

/ Funn: Mengder av innspill – tydelige mønstre

Resultatet av gruppearbeidet ble totalt 275 lapper. I tillegg kom deltakerne opp med 56 hjertesaker. Alt dette ledet fram til de 33 forskjellige forslagene gruppene la fram.

I gruppearbeidet, var kategoriene:

- Lage og levere mat
- God og sunn mat i passe porsjoner
- Felles matopplevelser

Deltakerne fra dialogmøtet ga en tydelig tilbakemelding på at mat og måltider er et viktig tema som engasjerer bredt. Innspillene fra dialogmøtet berører både holdningsmessige, kulturelle og organisatoriske element. Her en oversikt over de 10 kategoriene som kom fram etter sorteringen av deltakernes innspill:

- Daglige rutiner
- Ernæring
- Holdningsendring
- Individuell tilpasning
- Kompetanse og utdanning
- Kulinarisk
- Måltidet som sosialt fellesskap
- Munnhelse
- Organisering, drift og ledelse
- Screening og kartleggingsbehov

Deltakerne ønsker et ledelsesfokus og en holdningsendring knyttet til å løfte temaet i sektoren. Tiltak for kompetanseheving og rutiner for ernærings-screening, behovskartlegging og munnhelse etterlyses. I tillegg er det et ønske fra brukere om å øke kvaliteten på maten og styrke matopplevelser, samvær og felleskap. Følgende vedleggsmateriale illustrerer og gir en mer detaljert oversikt knyttet til tematikk i henhold til deltakernes rollegrupperinger og ulike vektinger av disse.

/ Neste stopp: Bergen!

Deltakerne summet seg sakte, men sikkert ut av lokalet, mens de gikk innom forslagsveggen og satte hjerter på de forslagene som var viktigst for dem.

Vi lover dere at alle innspillene blir lest, og at alt materialet blir tatt godt var på, var statssekretær Lisbeth Normanns avslutning fra scenen, før hun takket for oppmøtet og ønsket vel hjem.

Min hjertesak er at ingen skal måtte spise alene, fortalte en kvinne på vei ut.

Hvis ikke de ønsker det selv, da. Det burde jo være mulig å velge å leve slik man ønsker. Ja, det er viktigst for meg. Vi sees neste gang – jeg gleder meg!, vinket hun på vei ut.

Flere av deltakerne skal nemlig være med på flere av dialogmøtene, det neste i Bergen 20. Juni, der er temaet **helse**.

Vedlegg

/ Vedlegg 1: Vekting av tema i forhold til antall innspill totalt

1. Kompetanse og utdanning (48)
2. Daglige rutiner (45)
3. Måltidet som sosialt fellesskap (42)
4. Organisering, ledelse og drift (38)
5. Kulinarisk (29)
6. Holdningsendring (22)
7. Ernæring (16)
8. Screening og behovskartlegging (15)
9. Individuell tilpasning (14)
10. Munnhelse (6)

/ Vedlegg 2: Tematisk vekting rangert per rolle

Bruker/pårørende/eldreråd/ pasientorganisasjon

1. Måltidet som sosialt fellesskap (29)
2. Daglige rutiner (21)
3. Kulinarisk (15)
4. Holdningsendring (10)
5. Kompetanse og utdanning (9)
6. Organisering, drift og ledelse (9)
7. Ernæring (8)
8. Munnhelse (5)
9. Individuell tilpasning (4)
10. Screening og kartleggingsbehov (4)

Ansatt i kommune

1. Kulinarisk (15)
2. Kompetanse og utdanning (12)
3. Organisering, drift og ledelse (7)
4. Ernæring (5)
5. Daglige rutiner (4)
6. Måltidet som fellesskap (4)
7. Screening og kartleggingsbehov (4)
8. Holdningsendring (3)
9. Individuell tilpasning (3)
10. Munnhelse (0)

Leder i kommune administrativt/politisk

1. Kompetanse og utdanning (12)
2. Daglige rutiner (7)
3. Måltidet som fellesskap (6)
4. Holdningsendring (3)
5. Individuell tilpasning (3)
6. Organisering, drift og ledelse (3)
7. Screening og kartleggingsbehov (3)
8. Kulinarisk (2)
9. Ernæring (1)
10. Munnhelse (1)

Fag- og forskningsmiljø

1. Kompetanse og utdanning (10)
2. Organisering, drift og ledelse (6)
3. Daglige rutiner (5)
4. Screening og kartleggingsbehov (5)
5. Individuell tilpasning (3)
6. Kulinarisk (3)
7. Ernæring (2)
8. Holdningsendring (1)
9. Måltidet som fellesskap (1)
10. Munnhelse (0)

Frivillige og ideelle organisasjoner

1. Organisering, drift og ledelse (7)
2. Kompetanse og utdanning (5)
3. Måltidet som fellesskap (4)
4. Kulinarisk (3)
5. Daglige rutiner (2)
6. Holdningsendring (2)
7. Ernæring (0)
8. Individuell tilpasning (0)
9. Munnhelse (0)
10. Screening og kartleggingsbehov (0)

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

1. Daglige rutiner (6)
2. Organisering, drift og ledelse (6)
3. Kompetanse og utdanning (5)
4. Holdningsendring (3)
5. Kulinarisk (2)
6. Screening og kartleggingsbehov (2)
7. Individuell tilpasning (1)
8. Måltidet som fellesskap (1)
9. Ernæring (0)
10. Munnhelse (0)

/ Vedlegg 3: Illustrert vektig av tema i henhold til roller

Leder i kommune administrativt/politisk
Bruker/pårørende/ eldreråd/ pasientorganisasjon
Ansatte i kommune
Organisering, ledelse og drift
Frivillige og ideelle organisasjoner
Fag- og forskningsmiljø
Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

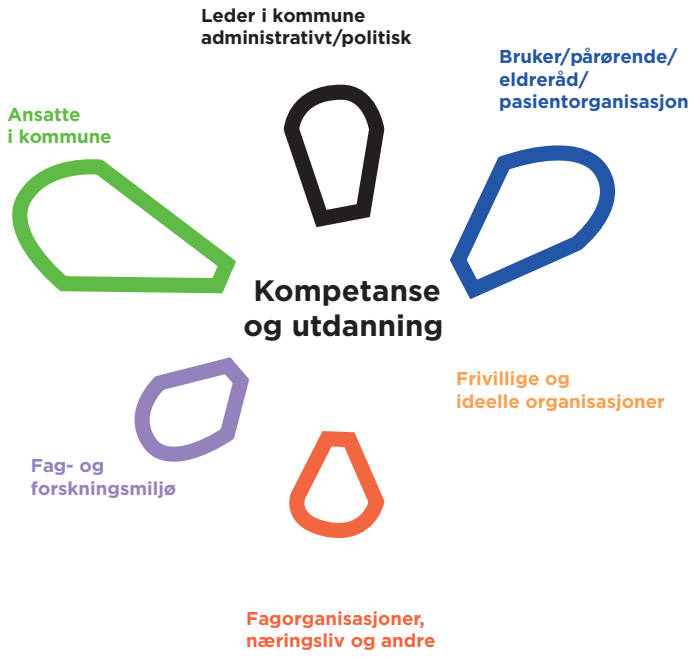
Leder i kommune administrativt/politisk
Bruker/pårørende/ eldreråd/ pasientorganisasjon
Ansatte i kommune
Kompetanse og utdanning
Frivillige og ideelle organisasjoner
Fag- og forskningsmiljø
Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

Leder i kommune administrativt/politisk
Bruker/pårørende/ eldreråd/ pasientorganisasjon
Ansatte i kommune
Ernæring
Frivillige og ideelle organisasjoner
Fag- og forskningsmiljø
Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

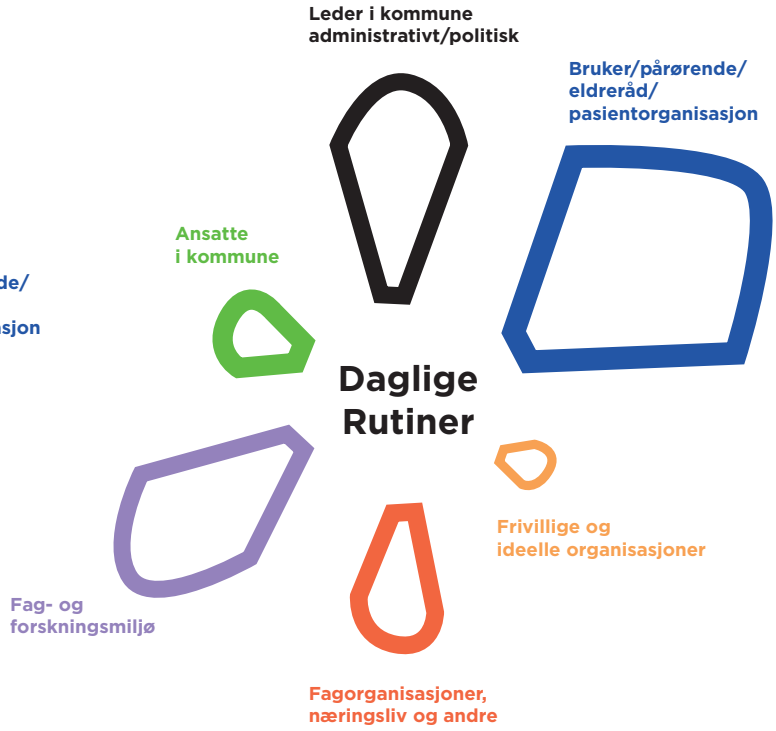
Leder i kommune administrativt/politisk
Bruker/pårørende/ eldreråd/ pasientorganisasjon
Ansatte i kommune
Daglige Rutiner
Frivillige og ideelle organisasjoner
Fag- og forskningsmiljø
Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

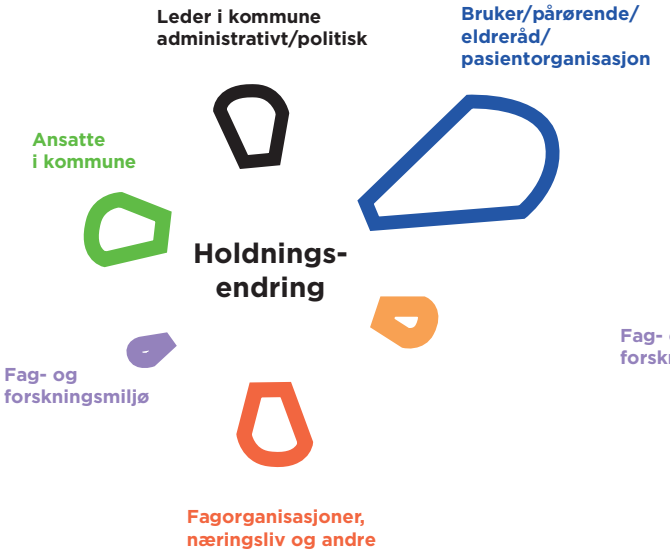
Leder i kommune administrativt/politisk
Bruker/pårørende/ eldreråd/ pasientorganisasjon
Ansatte i kommune
Holdnings-endring
Fag- og forskningsmiljø
Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

/ Vedlegg 4: Foto av deltakerinnspill sortert under ulike tema

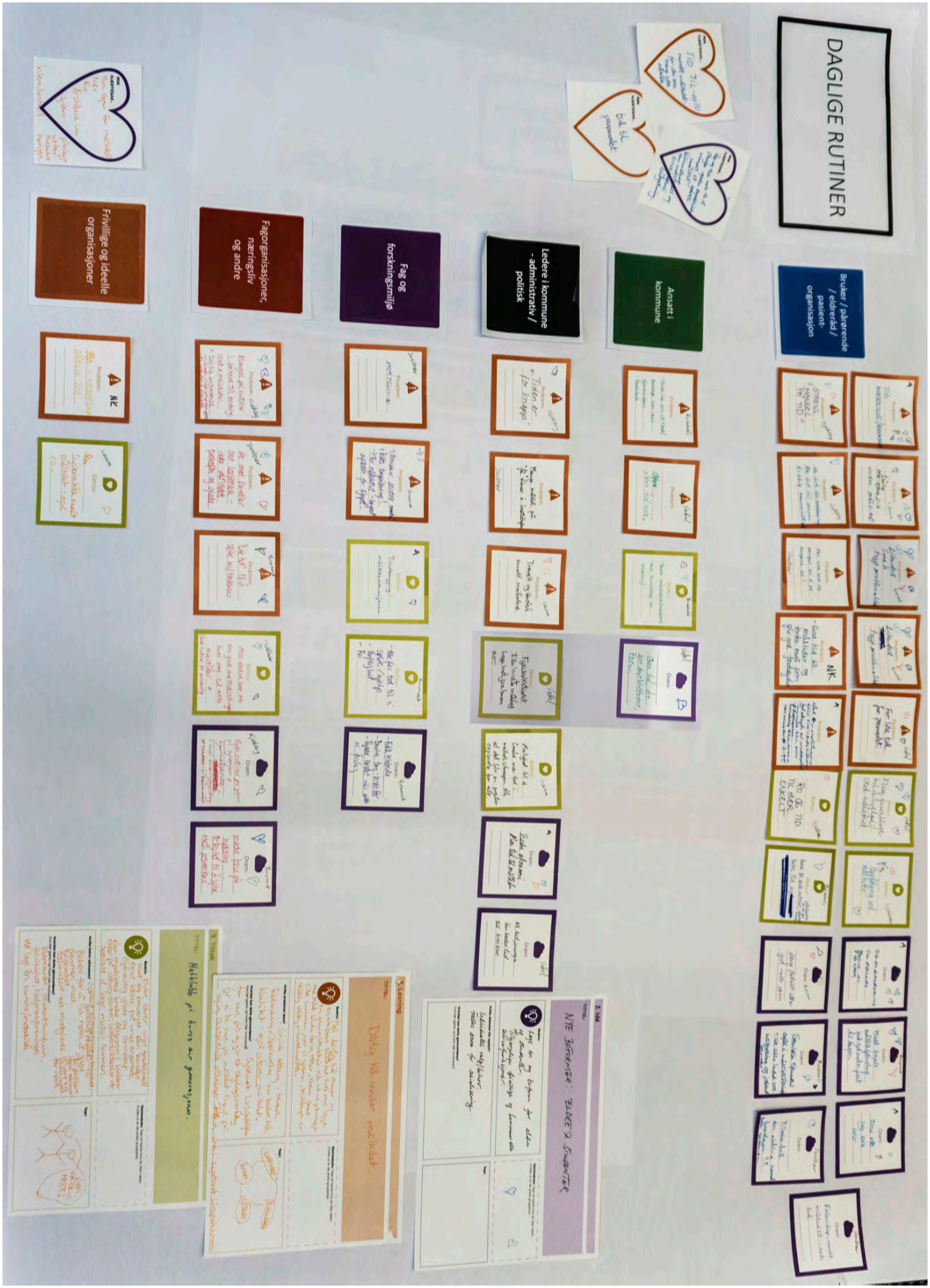

ERNÆRING

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Ansatt i kommune

Fag og forskningsmiljø

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

Frivillige og ideelle organisasjoner

MIN KJERTESAK: NORGE SKAL HA (DEFF) MAT-SIKKERHETS I EUROPEISK TOPPKLASSE CM. SIKKER

MIN KJERTESAK: god og næringsrik mat tilgjengelig på hele dagen

MIN KJERTESAK: KORTERE NATTEFASTE

MIN KJERTESAK: EGET KJØKKEN I HVERT SYKE HJEM

MIN KJERTESAK: 5 porsjoner frukt, bær og grønt til ALLE!

Behov: Regelmessig måltider. Uforstyrret sammenhengende "Godt" måltider

Behov: God og Næringsrik mat Spennende på det og spiselige Interesse mat. Spisi sammen med andre

Behov: 1 Riktig mat 2. i riktig mengde 3 til riktig tid TID TIDK

Behov: Fellesmåltid ved bord

Behov: MER REINT OG PENGER FOR MAT

Behov: Drømmer om mat med mat

Drøm: Kjøkken og mat sammen med andre

Drøm: Å for spiselig godt og sunnere spiselige måltid er mat. er Skapt! Felleskap

Problem: Dårlig helse hos eldre pga ernæring

Problem: MANGELFULL MAT I SKAM PASIENTER

Drøm: Lagen behov av kj.kj. er i ernæringsrikt kaffe/underskenk

Drøm: Egen kjøkken mat kokere

Drøm: BEDRE KONTROLL OG GOD KVALITETS-MÅLD I SKAM PASIENTER

Behov: Egen kjøkken pga sykehjem.

Problem: • Alt for lang nattefaste • 30% av ernæringen serveret mellom kl 9-13 • For store porsjoner • For lite/dårlig frukt/grønt

Problem: SYKE HJEM HAR IKKE KJØKKEN

3. Løsning — Problem

TITTEL: HELSESTASJON FOR ELDRE

Beskriv: Lav terskel tilbud for å fremme god helse hos eldre av fagpersoner som har tid til å høre deres bekymringer som er medvirkende

Hvilke problemer løser? Forebygging av underernæring. Bruker kan få råd og veiledning for å ta vare på helsen. Slik kan ordner blir forebygd / sent / bedre behandling. Mer helsefremmende.

Hvordan kan dette gjennomføres? Hvilken gjøres og hvem bør involveres? Helsesøster kan ernæringsscreene.

Tegn

HOLDNINGS-ENDRING

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ansatt i kommune

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Fag og forskningsmiljø

Frivillige og ideelle organisasjoner

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

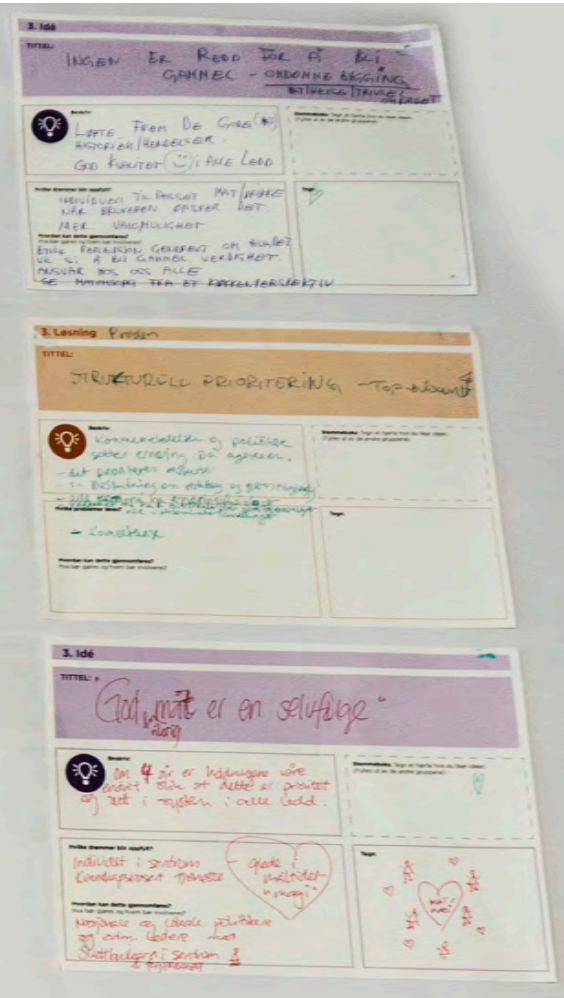

ORGANISERING, DRIFT OG LEDELSE

IDEER

3. Idé

TITTEL: ~~Ansatte spi~~ ANSATTE SPISER SAMMEN MED BEBOERNE, SNAKKER OG SKAPER RO

Beskriv: Et system bestående i internkjøkkenet ville at dette skal skje uansett hvem som er på jobb. Ansatte må bruke til ernæringens betydning. Vi må vite hva vi skal ha ~~[illegible]~~ for måltid.

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Hvilke drømmer blir oppfylt? Et sykehjem blir rolig forrige pus, ansatte rekker å spise og hverdagen får rytme, man gleder seg til måltidet.

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres?

Tegn:

3. Løsning

TITTEL: SAMMEN OM MÅLTIDET

Beskriv: Prioritering i ledelsen av tid til samgåsing. Sam spise og lag mat på stedet. høgt prioriterte fokus matkultur

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Hvilke problemer løses? Eldre spiser alene, ensomhet kan gi dårlig ernæring

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Sanlokalisering av matservering på tvers av generasjoner

Tegn:

Problem: Tid - alene ved måltid.

3. Tiltak

TITTEL: DAGSENTER

Beskriv: Må ha brukertilpassede åpningstider - hverdag og helg/høytid - For de som trenger det

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Hvilke behov adresseres? Manglende Møtefellesskap

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? "JUST DO IT" - ds Pilot kommunen

- Velg ut en kommune for en var utstrekt opplysning med fokus på nattdøme.
- Bruker undersøkelse før og etter.

Tegn: DAGSENTER, godt lett av mat, Alle inn

3. Løsning

TITTEL: Felles Møteplass!!

Beskriv: Bruke allerede felles arena/rom (plass) i felles eldresenter (grønnom oppholdsrom tjenester), avtrekke behov for ressurs Matrinnype etc. Generelt kartfrivillighetsen Lage prosjekter eller lette nettet med brukernes behov. Dette kan f.eks. være matlagning eller felles møtetider. Bruke en felles "brukerkontakt" ~~[illegible]~~ ~~Opprette kontaktet~~ - app - postkasser, nettside, app etc.

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Hvilke problemer løses? Ensomhet

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Tverrfaglig - kommunen, ulike frivilligorg, eldresenteret og brukerne

Tegn:

INDIVIDUELL TILPASNING

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Ansatt i kommune

Fag og forskningsmiljø

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

Frivillige og ideelle organisasjoner

3. Tiltak

TITTEL: BRUKERMEDVIRKNING

3. Idé

TITTEL: Individuell tilrettelegging og oppfølging

Mit ønske
mine behov
mitt liv
jeg bestemmer selv

KOMPETANSE OG UTDANNING

IDEER

3. Tiltak

TITTEL: Mat er gøy!

Beskriv: For lite kunnskap om mat/ernæring (hjemmet, personell (pleie) i helsetjenesten.

Hvilke behov adresseres? Mer opplæring/kunnskap i skolen/og pleiepersonell. Registrere behov/ønsker hos brukerne

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Ressurser/grunnbemanning. Flere frivillige. Bevert fra og. Kaffekurs for eldre på seniorsentre.

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn:

3. Tiltak

TITTEL: OPERATIV ENDRINGSAGENT

= STIFTELSE PÅ HOVET – "MAT = MAGI"

Beskriv: Kompetanseperson som reiser vindt og vedaks – er med på det praktiske arbeidet. Ute i tjenestene. Sparer kompetanse

Hvilke problemer løses? Kunnskap som overstår til implementering av ny og ikke tapes kompetanse ute i tjenestene. I dag nær ikke kunnskapen det utøvende leddet

Hvordan kan dette gjennomføres? BRUK ALLEREDE EFFEKTER PÅ TVERS!

+ Er det inn i utdanninga.
+ Samarbeide på tvers av fylket
+ Nasjonal satsing i hele landet – [illegible] for implementering

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn: STIFTELSE PÅ HOVET

3. Løsning

TITTEL: "KOKKEN PÅ HELSELAGET"

Beskriv: Matkompetanse er en del av det helhetlige tilbudet. Mat = helse, og det krever en del av behandlingen – kompetansen må opp. Kokken må nie og utføre ønsket mattilbudet

Hvilke problemer løses? Bedre helsetilstand for den enkelte. Mer trivsel og livskvalitet. Det mening. God ressursutnyttelse, – det kompetanse hos de ansatte

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Ta inn kokke/ernæringskompetanse i ledelsen.

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn: Matskolen 2017

3. Tiltak

BEHOV

TITTEL: FAST KONTAKTPERSON MED KOMPETANSE

Beskriv: En som har tid til å bli kjent med meg, og nødvendig kompetanse til å forstå hva jeg har behov for.

Hvilke behov adresseres? Kartlegge, oppdage/avdekke behov som kan forebygge/forhindre ernæring på et tidlig tidspunkt.

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Det kompetanse hos kontaktpersonet slik at de vet hvordan avdekke og jobbe med underernæring. Gi tid til kontaktpersonet til å bli kjent med og se "sine" behov/pasienter

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn:

3. Tiltak

TITTEL: "LEDERE SOM KAN & VIL" – på hjul

Beskriv: "Alt" koker ned til ledere som har kompetanse, tjenesteytelsene og som prioriterer dette og sett helheten.

Hvilke behov adresseres? Kompetansebehovet. Ressursbehovet. Forebyggings-behovet

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Kompetansehevning, dele erfaring og holdningsendring

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn: Jeg kan & vil...

3. Tiltak

TITTEL: Kompetanseløft innen ernæring i helsetjenesten

Beskriv: Bedre samhandling mellom primærkontakt – lege – etc. Helsepersonell er ikke blir av at det er manglende kompetanse i eldreomsorg på ernæring – og effektiv med det ernæring. Ernæringskompetanse inn i alle helsetjenester.

Hvilke behov adresseres?

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? System på sykehjem ser primærkontakt ansvarlig, etc. Alle kommuner skal ha tilgang til ernæringskompetanse. Lovgiver ser at vi skal ha en [illegible] kommune endret nøkkelt

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn:

3. Løsning

TITTEL: SAMORDNE KOMPETANSEN

Beskriv:
- Kartlegge eksisterende kompetanse
- Mål for hva man vil oppnå på alle nivåer

Hvilke problemer løses?
- Strategi for kompetanseutvikling på "mat".
- Integrere i eksisterende planer.

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres?
- Forankres både adm. og politisk
- Bruker og pårørendemedvirkning

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn:

3. Løsning

TITTEL: Kompetansehevning

Beskriv: Øke bevisstheten om ernæring i alle ledd. Øke kompetanse, ansatte, fagfolk (kok, ernæringsfysiolog) leddet – brukere – politikere – fagpersoner (kok, pleie, KEP)

Hvilke problemer løses? Manglende kompetanse om ernæring i alle ledd

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Fagpersoner må få større plass – og bli hørt. Øke kompetanse ned ansatte (kurs, etc)

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn:

3. Tiltak

TITTEL: KOMMUNIKASJON OG TVERRFAGLIGHET

Beskriv: Kommunikasjon og tverrfaglighet som en del av grunnutdanninga. Samarbeid mellom ulike profesjoner og med brukere/pårørende.

Hvilke behov adresseres?

Hvordan kan dette gjennomføres? Hva bør gjøres og hvem bør involveres? Grunnutdanninga

Stemmeboks: Tegn et hjerte hvis du liker ideen. (Fylles ut av de andre gruppene)

Tegn:

KOMPETANSE OG UTDANNING

"DET KULINARISKE"

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ansatt i kommune

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Fag og forskningsmiljø

Frivillige og ideelle organisasjoner

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

3. Tiltak

TITTEL: SYKEHJENSTRATTORIA

MÅLTIDET SOM SOSIALT FELLESKAP

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ansatt i kommune

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Frivillige og ideelle organisasjoner

MUNNHELSE

MIN HJERTESAK..
Munnhelse

MIN HJERTESAK..
God tannhelse

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Problem: Tannhelsen til de eldre

Behov: god tann-hygiene pleiernes kompetanse

Problem: Tann problem

Ansatt i kommune

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Problem: Tannhelse til de eldre.

Fag og forskningsmiljø

Frivillige og ideelle organisasjoner

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

3. Idé

TITTEL:

GOD MUNNHELSE GIR GODE MÅLTIDSOPP

Beskriv:

Dårlig munnhelse gir dårlig ernæringstilstand, og omvendt...

Stemmeboks: Tegn et hjert
(Fylles ut av de andre grup

Hvilke drømmer blir oppfylt?

Alle pas. blir screenet.
Får undersøkelse og munnhelse og får et tilpasset individuelt opplegg for pasien.

Hvordan kan dette gjennomføres?
Hva bør gjøres og hvem bør involveres?

- Screening av tannhelse av ny-ansatte
- og igangsettelse av tiltak ved manglende oppfølgende
- Sykepleiere bruker av screeningverktøy munnhelse ved inntakssamtaler.

Tegn:

ORGANISERING, DRIFT OG LEDELSE

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ansatt i kommune

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Fag og forskningsmiljø

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

Frivillige og ideelle

SCREENING OG BEHOVS-KARTLEGGING

Bruker / pårørende / eldreråd / pasient-organisasjon

Ansatt i kommune

Ledere i kommune - administrativ / politisk

Fag og forskningsmiljø

Frivillige og ideelle organisasjoner

Fagorganisasjoner, næringsliv og andre

3. Tiltak

TITTEL: Standardiserte verktøy.

3. Idé

TITTEL: SMART MAT VERKTØY

Mangel på kompetanse/ opplæring
Tema: Mat,
Tid: 30. ma
Sted: Stava
Møteleder: